

Ab tot y sé un argent-viu
 qu' es molt vergonyosa diu,
 sosté que tot la sofoca...
 ¿A venre si us atreviu?
 ¡Fiquenli 'l dit á la boca!

Copia fot. de A. Esplugas.

De dijous à dijous

De Barcelona y de fora...

LA nota local de sensació, en la setmana última, l'ha produhida la mort de nostre estimadíssim prelat, que passà à mellor vida la matina da del dimars. Dich mellor vida, en lo suposat de que al altre barri hi hagi vidas mellors de la que, segons veus, 's proporcionava 'l finat pastor barceloní.

Naturalment, una mort tant impensada, tan ràpida y tan desprovista d'aparato es ènich, va caure com una bomba en los... *círculos catòlics* que segons acaba de descobrir «El Noticiero» hi ha establerts en nostra ciutat.

Aquets *círculos*, que com se suposará, están formats de joves de Banch Hispano *higas* de María y beyatas farineras, eran presa de un pánich espantós y fóren 'ls que posaren en conmoció la ciutat, escampant detalls de tan sensible pérdua.

—¿Que no ho sab? 'm digué la dispesera (que reb inspiracions de la sacristia de las G. rónimas) entrant com un cicló en mon dormitori, dimars á las set del del dematí.

—No, vaig respondre ... No ho sé.

—¡Ah desgraciats de nosaltres!... ¡Es mort, ben mort!

—Y quan ha sigut?...

—Aquesta nit passada. A mitja nit ha torsat lo cap y ¡ay que tinch! ¡ay que tinch!... allí de cos present.

—¿Y vos'è que pensa fer?...

—¿Jo?... ¡morirme de pena!

—Donchs jo no. Jo 'l faria ab arròs...

—Y ara? ¿que diu aquest sací ech?

—Si donç; al cap y al fi, ja sabem de que ha mort.

—Pero brétol; si 's tracta del senyor bisbe.

—¿Veus? perquè no ho deya?... Jo 'm creya que 's referia a n' aquell pollastre que li te la *pepida*. Com que parlava del difunt ab tanta intimitat, qui no s figura que 's tractava d' algú de la *família*?... Si que ho sento senyora Mónica.

—¿La mort del bisbe?

—Y la vida del pollastre...

—Era un gran home...

—¡Quin arròs n' hauriam fet!

—Torni ab l'arròs!... Donchs altrament, ja l' he vist... Es'á 'l pobret que sembla que dormi. Perque no hi va vosiè à véurel... ¡Potsé aixis l' espectacle de la mort 'l convertirá!

—Te rahó, senyora Mónica. 'M vesteixo y me n' hi vaig...

Y en efecte vaig posarme 'ls quatre drapets del b. gul, llevantme tot seguit al carrer. May m' havia figurat un grau tan suprem de consternació popular, com lo que produhia la mort de Don Jaume, en nostra ciutat. Lo palau bisbal era un formiguer humá. Llargas comitivas de 'ls *círculos catòlics* (del Noticiero) anavan arri vant vestits sos individus de dol rigorós, ben empo laynats y rissadets, emportantsen al seu pas los córs de lae sensibles *higas* de María. Aquestas, per tandas, con duhidas pé 'ls respectius pastors, avansavan ab los ulis baixos, si be mirant de regull als *lluisos* mes ben plan-

ta's. Las comares de tots los barris de la ciutat de 'ls comtes, venían també carregadas de xismes y de rosaris, á donar son *visto-bueno* á la defunció.

En lo carrer del Bisbe, tot eran empentas. Si bé tots los visitants hi anavan animats de fervorós zel evan gélích y plens de mansuetut cristiana. abundavan los cops de colze, los renechs cargolats y fins las mans excessivament graponeras.

—Sufreixiho tot per Deul, deya un jove pàlit y demacrat per las abstinencias, á una *jamona* que 's quei xava de certas confiansas qn' aquell 's prenia.

—Es que vos'è 'n fa un xich massa, deya ella tota sofocada.

—Av no, feya ell girant los ulls en blanch... ¡Sant Lluís Go! zaga ja 'm veu l' interio!... No soch jo; son los senyors qu' empenyan...

—Donchs jo li dich, que si no treu aquest genoll l' esgarrapo.

—No dona; fassiho per l' animeta del senyor bisbe!...

No se com acabà la qüestió, perque un remolí de gentada va separarnos. No m' estranyaria ab tot que l' *lluis* n' haguès surtit de la *refriega* ab l' escut de Catalunya à la cara.

—Ep, vaig dir á un *colze* qu' ab poch mes m' ensorra una costella...

—¿Que hi ha? va fer ab veu meliflua, un capellanet.

—No, res..., vaig contestar. Sois li demano que en vayni aquesta ganiveta, ... que e per colze.

—Ay, resigració cristiana, si l meul...

—Si, pero, si pot ser las costellas intactas, pare del co!

Per fi, després d' un cumul de vicissituts; després de perdre las ulleras, un faldó de la levita y 'l rellotje, apart d' un estrep als pantalons y d' una trepitjada d' un *municipal* montat, vaig poder arri var al saló del tro no del palau episcopal ahont pogui cerciorarme de que realment la senyora Mónica no m' havia enganyat. L' espectacle de la mort tant si va exornada d' oripells, com si 's presenta al natural, m' ha conmogut sempre y per aixó vaig procurar fugir del saló mortuori; ab tota la llestesa que permeteren las beatas... y las empentas.

Al eixir del palau del bisbe va acudirsem com à resúm de mas impressions, un espectac e que s' assemblava al que havia vist, cóm una gota d' aygua al altra gota.

¡La mort de Jesucrist, mártir de la humanitat y del altruisme, dalt del Gólgota! ¡Espectacles perfectament iguals! Després d' una vida d' abnegació, una mort afrentosa. La soletat mes esferehidora dalt de la creu. La bela y l' escarni durant l' agonia. Un llensol blanch per mortalla y una cova ignorada per sepulcre. Res de brocatells, sedas, or ni diamants. Y fins per mes semblansa un *Inri* dalt de la creu qu' es lo mateix «bondadoso, docto, virtuoso y caritativo prelado de «Noticiero» y de la *Publicitat*...

Y, per mes semblansa, aixis com la mort del Salvador, produhi anys després la destrucció de Jerusalén, ja veig á la Tabacalera en quiebra per mort del mes constant de 'ls seus consumidors... ¡De d' aqui dono 'l pé sam á la poderosa companyia.

La nota general de la setmana, l'han donada en las Corts espanyolas, dos galls ab esperóns que 's diuhen Comte de las Almenas y Sol y Ortega los que à pesar de sa qualitat de *galls*, han en és la nota impida y sense idem..... Lo primer, un dó de pit sostingut y 'l segón (que semblava comensar ab un *re* com en Salmeron), ha acabat ab un *Sol* de sis parells de bemols.

Tots dos al frassejar l' *spartito*, han dit cosas mo't ben ditas, com alló de que l' "exèrcit era un aixàm de lleons manat per ases" y alló altre de que per tornar *algo* de Cuba, s'han vestit de militar, uns quants restos extrets de 'ls sepulcres».

Tots dos personatjes, han interpretat perfectament en aquesta ocasió, lo sentiment del país, si bé 'l diputat republicà ha emés la nota ab mes soltura que 'l senador en conserva, lo qual era de presumir ja que l' un s' en-sajava avants en lo palau d' Orient y l' altre ho feya en a via pública, que sempre dona mes alé per cantar. O lo qu' es lo mateix, la veu del senador, tenia 'l defecte d' haver passat avants per... hipotecas.

Y 'l resultat ha sigut que mentres la campanya del comte de 'ls *Marlets* ha quedat mitx asfixiada, la del representant català, ha volat molt amunt, caldejant las passions y fent que 'ls primers tenors del militarisme, 's possessin à cantar tremolant de ira y ja se sab; cantant que tremola, desafinació segura!

Lo debat ha prés (especialment en lo Congrès) una volada de importancia, donant lloch á que en Romero Robledo reverdís aquells llorers del any 68, quan escribía lo famòs «*Cayò para siempre...*»

Com á resultat d' aquest desfogament, sembla que 'n vindrà una informació parlamentaria per determinar si en las guerres hi ha hagut culpables ó traidors y en tal cas per aplicarlos la llei... ¿Será veritat tanta b- lles?...

Ja que un raig de sol ha lluhit
pe 'l firmament espanyol,
¡ que quedi tot aclarit
avants que s' apagui 'l sol!.

BERTRÁN DE L' OS.

“AL COMTE DELS MARLETS”

DONANT vosté probas plenas de qu' es dels pochos homes nets, y més clars, té tots 'ls drets á que 'l seu nom, sense esmenas, sigui Comte dels *Marlets* en compte de las *Almenas*.

Perque aquell que no s' estigui de parlar, pró parlar clá, quan sagrat deber li obligui y ab rahó no vol callà, bé mereix ser catalá per més castellá que sigui.

Vosté desde 'l punt més alt del terrat senatorial ha tret tan bé 'ls draps al Sol á tots ells, en *general*, que sembla—pariant com cal estrany que sigui espanyol.

Enfilat ab la eloqüencia dalt de la seva conciencia fortificada ab canóns de sa noblesa y decencia, me 'ls hi ha fet per tots cantons una heróica resistencia.

Ja que per mor' de la guerra ningú havia tret 'l compte de la *general* desferra perque a Espanya tothom s' *erra*, vosté fá 'ls comptes pe 'l prompte als *espasas* d' eixa terra.

Catalunya en pés pregona al parlar de sa persona sa energia digna y justa: quan de vosté s' enrahona molts dihèm qu' es de la fusta dels Comtes de Barcelona.

Ha dit vritats com lo puny fillas d' un pur patriotisme pe 'ls Judas de nou encuny que ab tot descaró y cinisme ens han llensat al abisme polítich de temps molt lluny.

La nació que, corrompuda pe 'ls mals polítichs—socials, té un fil de cordicions tals, d' honradés reconeguda..., no está encar' del tot perduda; pot curà' encare sos mals.

L'ástima que la grandesa de vosté en tan bona empresa duta fins al millor punt, no passarà més amunt perque Comtes de noblesa com vosté, sols n' ha eixit un.

Lo qual clarament demostra que la política nostra es d' hipocresia un niu... Per més donchs, que 'ls toqui 'l *viu*, no basta un ho ó per mostra perque una flor no fá estiu.

Vosté prou ha obert lo pas de regenerar la Espanya: lo poble, prou n' ha fet cas; pró 'l poble, que no s' enganya, prevéu que ab tot y sa manya la gestió será un fracás.

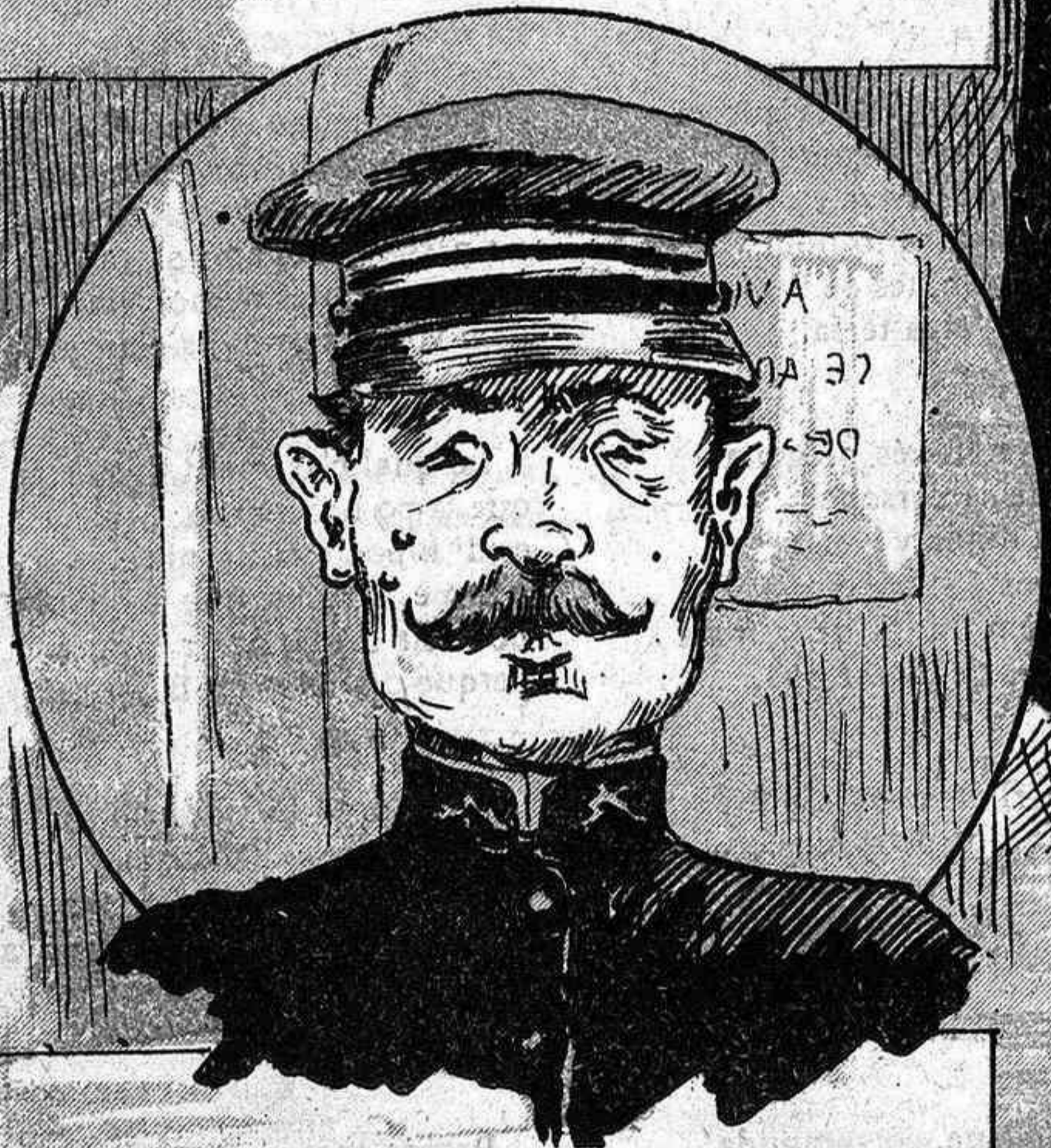
Probas encare més plenas necessita d' altrás menas la Patria en ús dels séus drets... que, al fi, sostenintse apenas, per poch cau de sas *almenas*, senyor Comte dels *Marlets*.

PEPET DEL CARRIL.

LA TOMASA
ACTUALITATS

Tipo ordinari y bestial
que á n' al seu càrrech tenia
la direcció d' un tranvia
mogut per forsa animal.

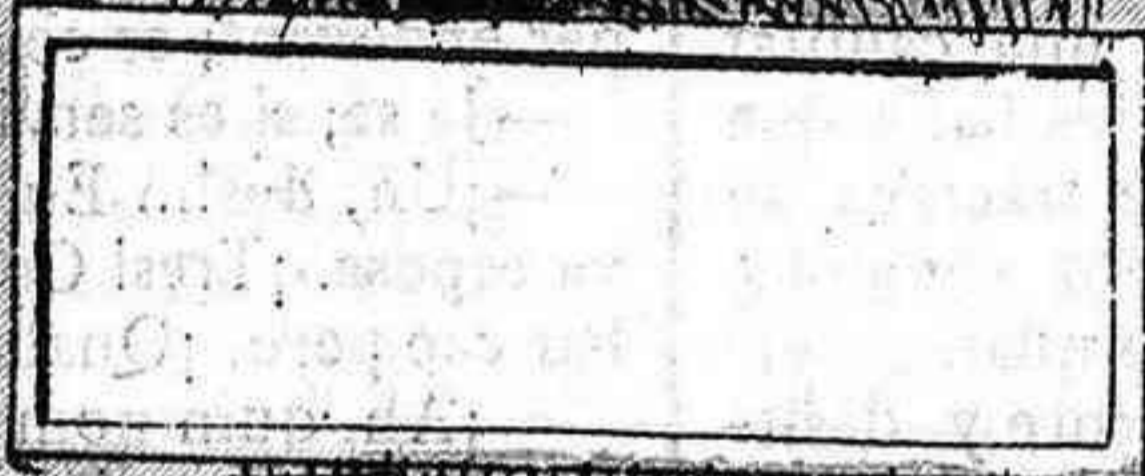
Lo mateix tipo cambiat
Ara ja sembla un sanyó,
D' un de eléctrica tracció
en Morris l' ha encarregat

—¿Qui será bisbe? ¿Qui ho sab?
¡Y pensar que jo podia
arribarho á sé algun día
si hagués tingut mes' bon cap!

CESTA

PE 'LS DARRERAS

— ¡Calla! La Conxita
parla ab en Quimet,
¡Aquet noy m' irrita!
¿Eh? ¡Parlan baixot!

— Diu que no li agrada
qu' es massa mussol,
La cosa es probada:
no mes á mi 'm vol.

— La ma al pit se posa,
ell ¡lo gran bribó!...
pero ella ¡preciosa!
tanca 'l seu balcó.

— ¡Precaució oportuna
qué m' ha divertit!
¡Quim aixó es la lluna,
tornaten al llit!

UN MESTRE DE BALL

Un mestre de cabriolas que no tinga altre element de vida que 'l seu art, y 's veja obligat á mantenir á la dona y á la sogra, á dos noyas del primer matrimoni, ja casadoras, y á dos nebotas confiadas á ell per sa germana á l' hora de la mort; un mestre de cabriolas—repeteixo—que en aquestas circumstancias se trobi es precis que fassi ballar molt als altres, per' que la gana no 'ls fassi ballar á n' ell y á la seva familia.

En aquet cas se trobava lo meu vehí don Pascual Bailón; Ab sis donas á casa, totas joves y ab ganas de lluhir. Bastará consignar que la sogra no mes tenia quaranta anys y 's conservava fresca y bonica com un pom de flors.

La noya gran de don Pascual, era mes vella que la seva esposa, lo qual no te res de particular per què li es mes fácil al home que vol casarse trobar escassès d' anys que sobra de duros.

Quan al domicili de don Pascual se presentava algún subjecte per' que 'l fessin ballar, l' estómach del mestre, així com los de tota la familia, 's dilatavan, preparantse per donar cabuda á una cantitat mes ó menos gran d' aliments, segons los balls que volgués apendre 'l deixeble. Quan se tractava de perfeccionarse sols en lo vals ó en lo rigodons, l' ápat en perspectiva era modest, pero quan lo visitant era un neofit en l' art de Terpsícore y desitjava instruirse en tots los balls, comensant per la senzilla americana, lo qual representava un ingrés de vuyt duros, en Bailón y familia veyan á quatre passas un verdader tiberi.

No es d' estranyar, donchs, l' alegria que tingueren lo mestre y las *sevas calamitats*, quan un matí de Quaresma, va presentarse en Pepito Picamoixóns, dihent que volia apendre tots los balls de societat.

En Pascual no va poguer menos que exclamar ab entussiasme. «¡Bravo, jove; per aquí comensa la regeneració d' un país! ¡Lo poble que balla es un gran poble!

—¿Vol dir?—feu en Pepito, ab posat de no haver trencat may cap plat ni cap olla.

—Segurissim! Miri jo no soch un poble, encare que tinch molta familia, pero soch un arsenal de coneixements en lo meu art, y per mi puch dirli, que desde que ballo soch felis.

Al arribar á n' aquet punt, un badall prolongat va venir á interrompre al mestre de ball, qui, al veure qu' en Pepitose 'l mirava fixament, digué ab vivesa:

—Es de son, aquet badall. Tres dias ab las sevas nits que no paro de baqallar, dich, de ballar, pera correspondre al favor que 'l publich me dispensa.

—Si es així, fiquis al llit, y demá tornaré.

—¡Ah, no senyor; vosté no 's mou! ¡Jo soch un home infatigable! Miri, una vegada, per aposta. vaig ballar dotze horas seguidas sobre un cubell, al só de las castanyolas. ¡Tinch las camas de ferro-verge! ¿Ja sab que 'ls vuyt duros se pagan per endevant?

—¡No importa!

—¡Es la costum de la casa y jo las costums las hi respectadas sempre.

—Tingui, si es servit.

—¡Bravo, jove .. un, dos... ¡Vosté té 'l tipo de l' home bailaril! Tres, quatre... Vosté ballará... ¡Cinch, sis!... á la punta d' un punxò... ¡¡set! ¡¡vuyt!!!... ¡Ah, quinas camas mes ben talladas, té vosté!

—¿Com?

—Vull dir: apropiadas per fer cabriolas. Veyám; doblegui una cama... ¡Magnífich! té las frontissas dels genolls admirables!

—Pero, ascolti, senyor meu ¿ab qui ballaré?

—¡Ab mí!

—¿Ab vosté? ¿Que no podria portarme una senyora pagant lo que fos?

—Prou. Aquí tenim *senyor...* y *senyoras* pe 'l ball; pero ab senyora hi ha augment de preu.

—Es estrany perque *una senyora* acostuma ser mes barata Miri, per la Candelera vaig comprarne una pe 'l Liceo y no més...

—No pot compararse una *senyora de cartró* ab un' altra de carn y ossos. ¿Vol ballar ab la sogra? ¡Dos duros d' augment!

—Ja veurá; n' hi donaré quatre y 'ns arreglarém ab la seva senyora, perque 'ls primers passos prefeixo donarlos ab persona ágil.

—Be prou que brinca la sogra; no l' hi pogut tenir may subjecta; pero si vosté s' hi empenya ballará ab la meva senyora. Los aumentos també 's pagan per endevant; es costum de la casa y jo las costums...

—Ja sé; si es servit.

—¡Un, dos!... En quedará molt content de la meva esposa. ¡Tres! Consideri qu' un baró no li va trobar cap pero. ¡Quatre! ¡Conxita! ¡Conxita!

—¡Ah, quin nom mes bonich!

—Deixil anar lo nom. Per vosté que vol ballar, li recomano las sevas camas.

—Ja las hi miraré...

—¿Com! Vull dir: que també las té de ferro-verge, com la neboda petita.

—¡Ah, també té una neboda petita vosté?

—Si, senyor, una neboda petita, de vint anys; la gran, en té vintidós.

—¿Que hi ha augment de preu per ballar ab la petita?

—Per no desmereixe á la Conxita, li faré pe 'l mateix preu.

¡Amelia! ¡Amelia!

—¡Bonich nom!

—Ab las camas s' ha de fixar. Ferro-verge, primera calitat!

—Y digui, senyor meu ¡Pot ballarse indistintament ab totas las senyoras que té á casa!

—No hi ha reparo. Tinch la dona, la sogra, dos fillas...

—¡Y dos nebotas!

—Disposi.

—Donchs, ja ho tenim arreglat. La seva senyora m' ensenyará l' americana; la filla gran, lo vals; la petita, 'l schotichs; una neboda, la mazurca, y l' altra la polca.

—¿Y la sogra?

—Será la parella de vosté, quan farém los balls de quadro, que 'ls deixarém per l' últim.

Ignoro si 'n Pepito Picamoixóns va fer grans progressos en l' art de las cabriolas, pero lo que 'm consta es qu' avants d' arribar als balls de quadro, en Pascual Bailón va dirli cremat en presencia de

las sis donas, que permaneixían ab lo cap baix: ¡Muri, vas venir per' apendre de ballar... y 'ns has fet ballar á tots

Nota important: La neboda petita en vista de que la sogra ja no tenia mes espera, va partirs'hi la polca.

A. GUASCH TOMBAS.

A M^c AYMIA

*La qu' es á tot' hora fontana d' amor
y es rosa, y es lliri y es sol y colóm.
Intermezzo - Heine - A. Mestres.*

PER mi, hermosa, ho ets tot, ets sol puríssim que il·lumina esplendent ma trista vida, ets alé pur y tebi, que m' embauma y qu' ompla tot mon ser de savia nova, ets qui viu en mon cor y qui 'l fa viure, e.s l' angel de ma guarda, qu' en nits brunas s' asséu prop del meu llit y mon son vetlla, ets daurat papelló qu' ab ánsia vola al voltant de ma testa y va besantme transportantme en un mon bell y atractivol en alas de la boja fantasiá.

Ets joliu russinyol, que ab sas cantúrias alegre lo meu ser; ets aureneta que nias en mon cor; ets gentil fada que m' adorm en sos brassos, convertintme en jardins encantats tot quant me volta... Tot, tot ho ets iú, ma vida, tu ets la reyna á qui presta mon cor, més homenatge, ets la Verge sublim que mes adoro, ets la Musa fidel que més m' inspira ets mon Dèu, ets mon ser, ma vida tota, l' alegrí del cor, la pau del ánima.

JOSEPH PUJADAS TRUGH

"Anécdotas REALS"

Al passar per Holanda lo rey de Dinamarca durant l' any 1768, li presentá cert noble tronat de país un arbre genealògich, del qual se desprenia qu' 'ls dos eran parents.

—Cosí méu, (li digué 'l rey, parant un sablasso me trobo aquí d' incógnit... y 'os suplico que vo féu lo mateix.

*
**

Un cortesá avisá á Gustavo III, rey de Suecia, qu' un altre personatge de la Còrt conspirava contra la vida de S. M.

—Com que sé que á n' aquet á qui acuséu li teniu molt odi, quan 'os haguéu reconciliat ab ell faré cas de vostra denuncia, (respongué aquell gran monarca).

Pecats y Virtuts

DE jove un cor boníssim va inspirarme un' ardenta passió, y jo plé d' ignocenta picardía, en propicia ocasió, vareig abusar d' ell. Desgrés... ja no era, aquell cor excelent, virtuós com era avants ¡Oh! per ma culpa.
lo bo 's tornà dolent

*
**

Ara ja tinch edat y experiència y jutjo ab regular pericia tot lo que l' amor arregla ó pot desbaratar. Quan trobo alguna ovella esgarriada, en més d' una ocasió li dono sans consells. Aixís procuro *lo dolent tornar bo.* Aixís es com alivio ma conducta de los pecats de ahir. Aixís ho faig. La vida es un contínuo teixir y desteixir.

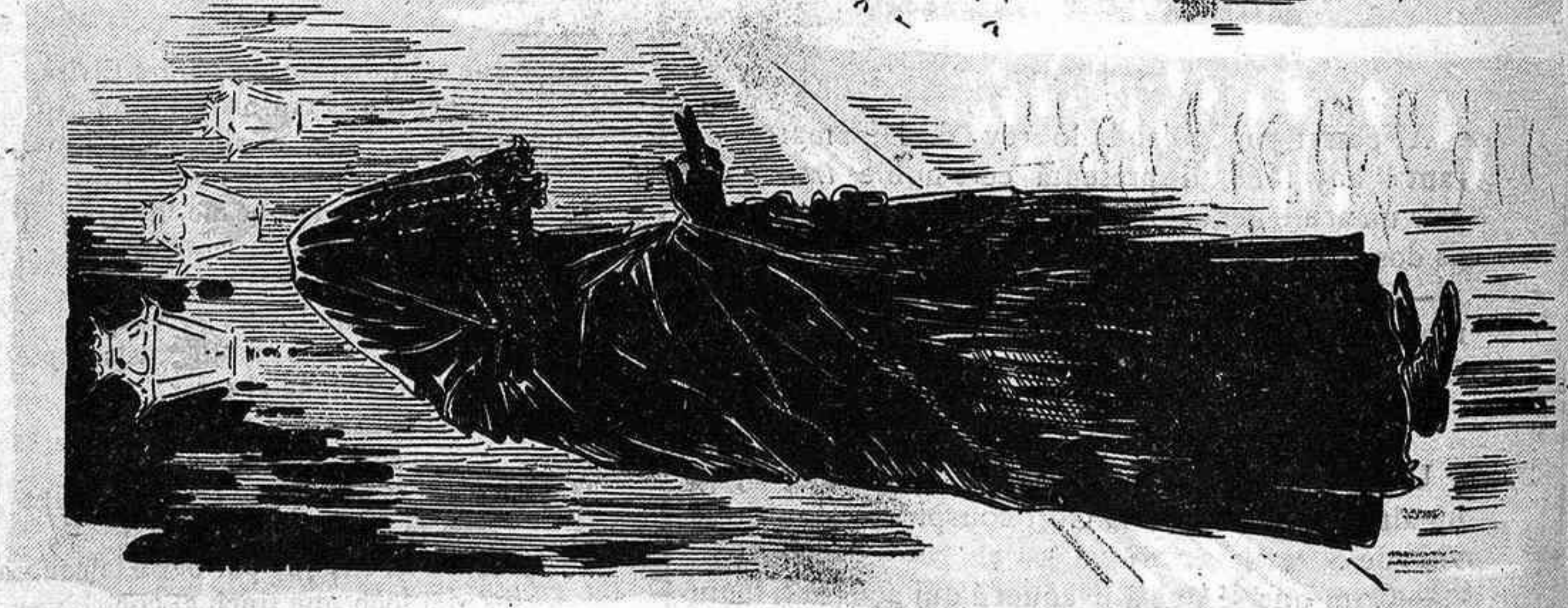
EMILI SUNYÉ.

Neu d' istiu

¿-**P**ER qué essent jove encare—ahir vas dirme tens tots los cabells blancs? Jo 't vareig contesta:—Aixó ho fan las penas y 'ls prompts desenganys. Las lluytas incessants y las desditxas porque ha passat mon cor, las ilusíons perdudas y 'ls supicis d' amor mal correspost.

Avuy que sabs, hermosa y tendra Elvira, porque es tan blanch mon cap, t' en rius duptant de mi ab excepticisme... Viu, viu, que ja ho creurás. Jo á ne la teva edat també me 'n reya creyentme sabi ¿entens? y tenia com tú 'ls cabells com moras. Y ara, mira... ¡ja ho veus! La blancó de mon cap, no hi possis dupte, no es deguda al etzar, es deguda al pensar y al sentir massa y al sufí... ¡ara ja ho sabs! Més no creguis per xó qu' en mi ja estiga la fé morta del tot. Los cabells blancs que porto son la cendra del foch que tinch al cor.

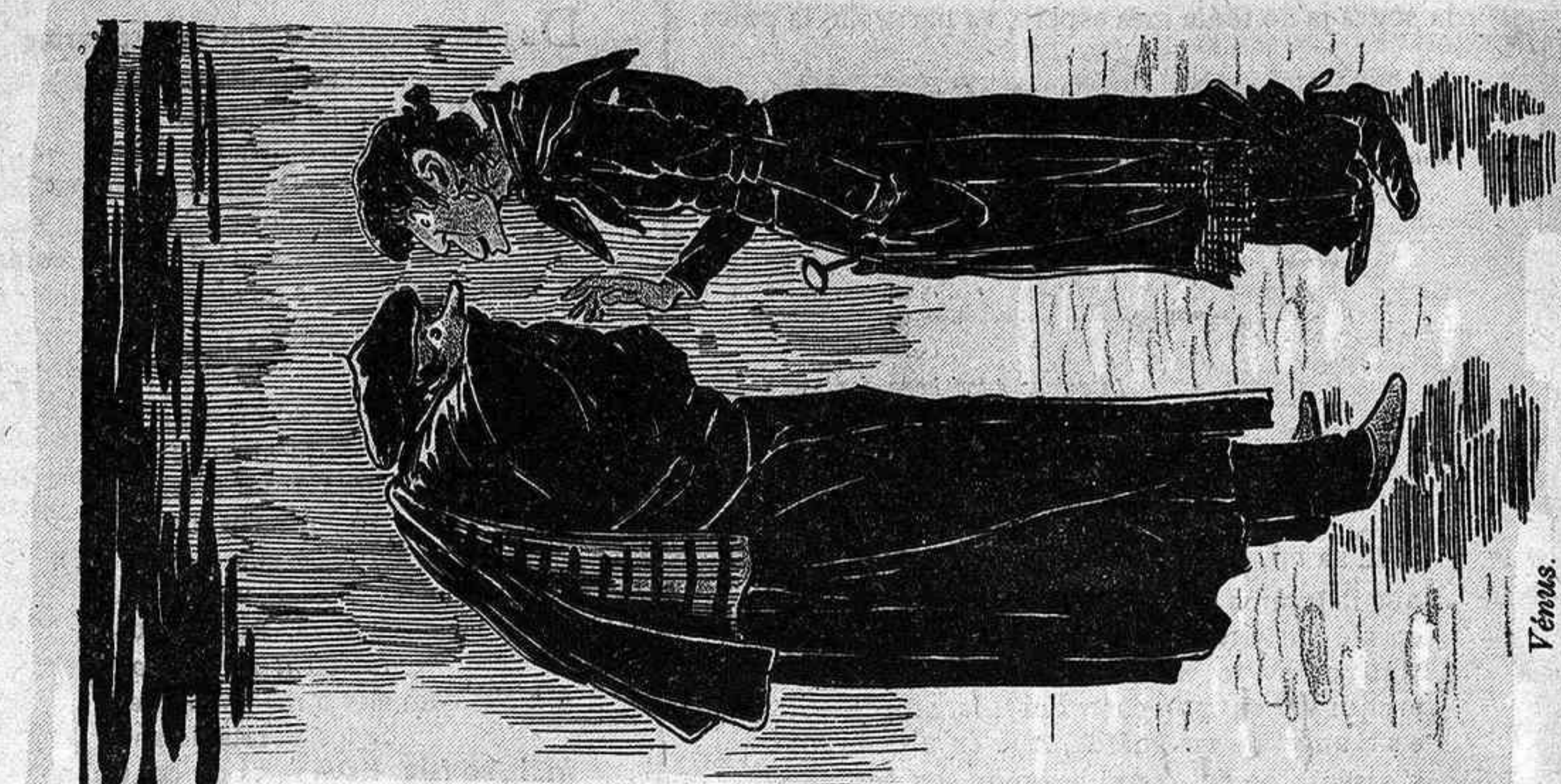
FRANCISCO SISA

Miseria X. ¡Ojo! que un cop la tapada era "un mestre d'estudi

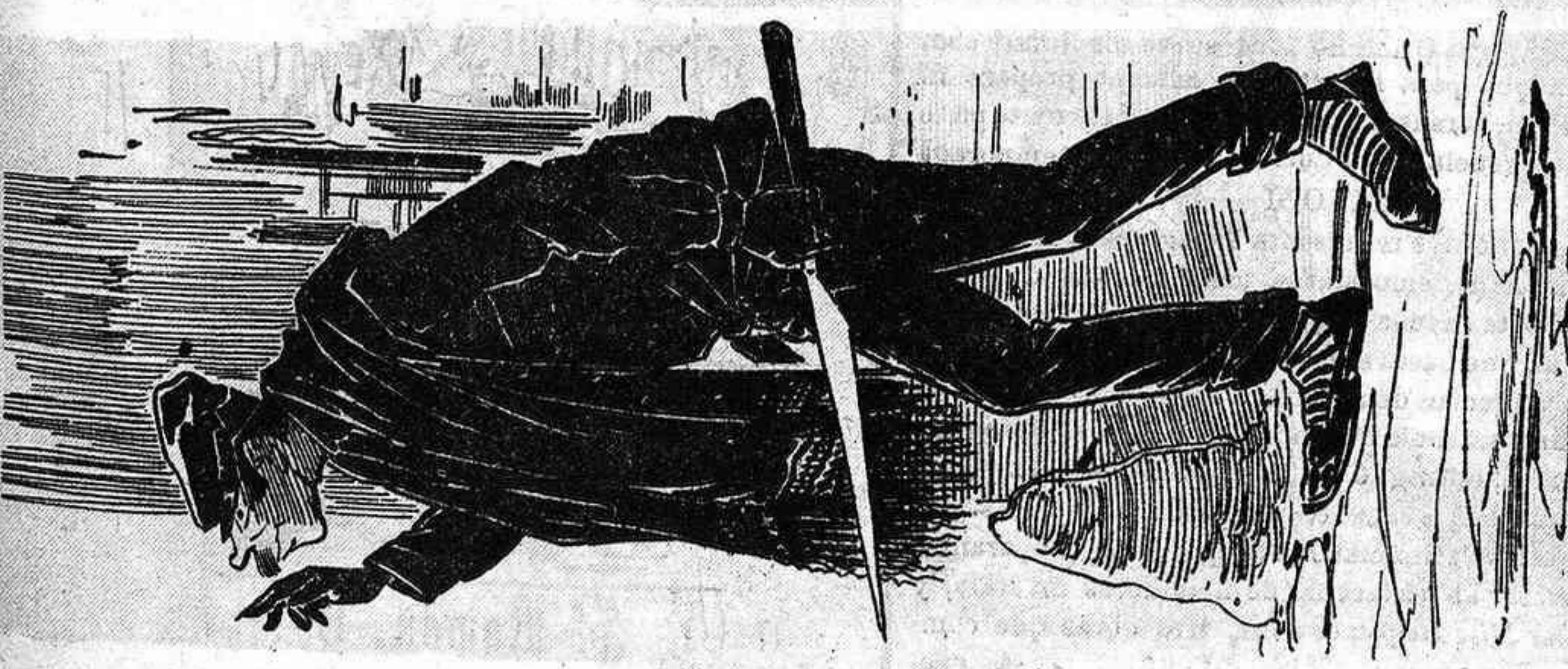

Un Creso. Y no se 'n riguin: Diu qu' en Girona va comensar aixís.

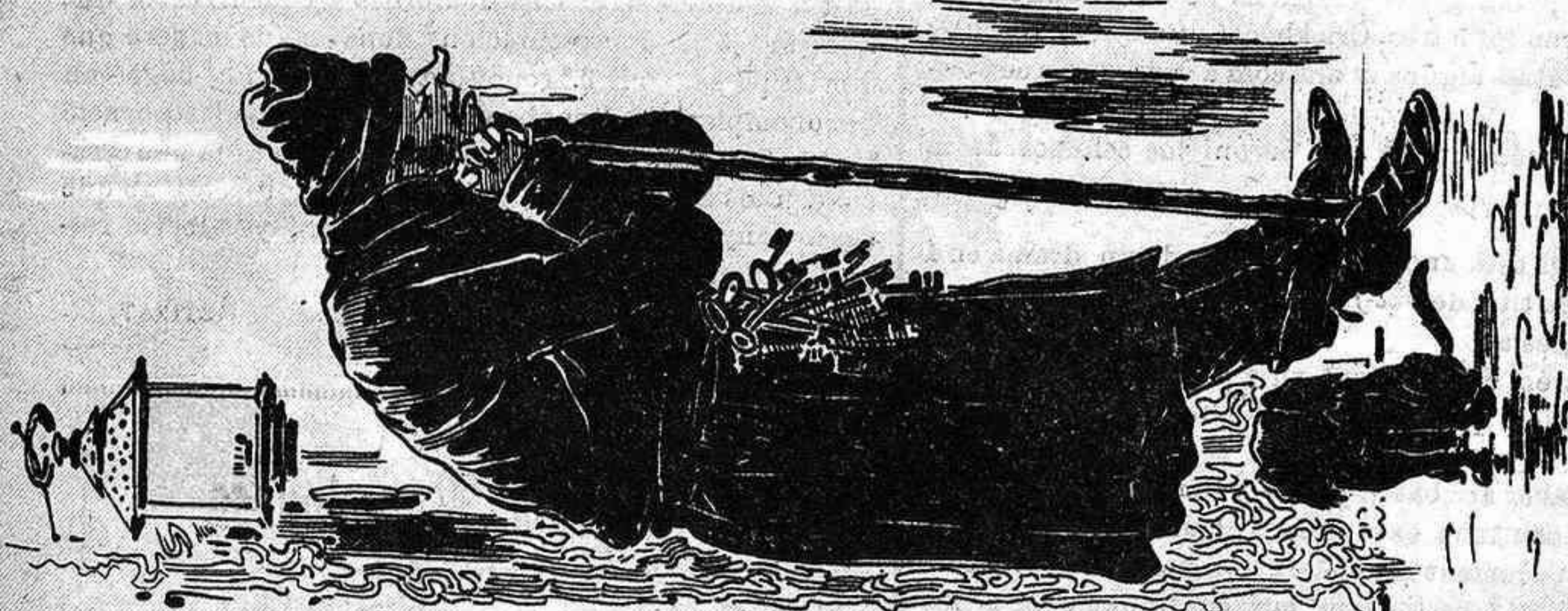

Téms.

—¡No pot ser, noy! ¡Uix! Y are çque t'has pensat? aquí hont me veus, en Planas me donava un duro.

Caco. Un regenerador ab escuradents.

Morfeo. ¡Somiant las propinas de Nadal!

Cupido. Fent de las sevas arrán de la barana del carrer d' Aragó.

Bibliografia

De lo important setmanari *Lo teatro regional* hem rebut las següents obras que ultimament ha publicat en son cada dia mes notable folletí:

Ensopegadas, comedia en un acte y en prosa, original de J. Argila y Font, estrenada ab brillant éxit en lo teatro Principal de Gracia en la nit del 19 de Mars de 1898;

La Doloretas, parodia bilingüe en un acte y en prosa original de Abelardo Coma, estrenada ab brillantissim éxit en la nit del 26 de Novembre passat en lo teatro Ambigü Barcelonès;

Ayguia de malvas, pessa catalana en un acte y en prosa, arreglada a nostra escena per Lluís Llibre, estrenada ab aplauso en lo teatro Romea, en la nit del 7 de Octubre últim y

La malvasia de Sitjes, comedia en dos actes y en vers original del malográt poeta D. Francisco de Salas Vidal.

Agrahim la deferencia, de nostre apreciat colega.

TEATROS

LICEO

Ja s' han fixat los cartells pera la serie de vuyt grans concerts que la Empresa Vehis prepara en la present temporada de Quaresma y lo primer tindrà lloch lo próxim diumenje dia 5.

A jutjar per los noms dels directors contractats, ab fonament s' esperan grans audicions de obras sinfónicas, puig hi figuran los mtres. Crickboom, Colonne, Hanns y Mertens, reputats alguns d' ells com á verdaderas celebratats.

Ab gust veurém que l' éxit coroní los esforços de la Empresa.

ROMEAS

Pera dimars está anunciat l' estreno de un drama en 4 actes que ab lo titol de *Foc-follet* ha escrit lo conegut autor D. Ignaci Iglesias.

Ja n parlarém degudament, puig per las noticias que 'n tenim, preveyém que donará lloch a forta discussió.

GRAN-VIA

Ab tot y haber arribat *Gigantes y Cabezudos* á la 28 representació, continua executantse ab un éxit imponderable, ja que diariament hi asisteix nombrosa concurrencia y las repeticions á pessas musicals, continuan com si fos lo día del estreno.

Ab tot, la Empresa Güell no dorm sobre sos llores com se sol dir, ja que pera la setmana entrant prepara *El querer de la Pepa*, sarsuela que ha sigut un dels exites en lo teatro de la Sarsuela de la Cort en la present temporada.

TIVOLI

Totas quantas obras representa la companyia infantil del Sr. Bosch, han demostrat la pericia de sos directors ja que la perfecta execusió que hi donan sos intérpretes es tan especial, que hasta superan á la que hi donan moits artistas que 's precian de notables.

Los Madgiars sarsuela del repertori clássich, coneguda hasta la saciedad, obtingué un irreprotxable desempeñyo mereixent grans aplausos sos principals intérpretes.

Pera ahir estava anunciat *El Rey que rubió*, preparantse ademés *El Husar* ab las escenas de maniobras militars, y la tan popular *Miss Helyet*; es á dir, tres obras que companyias de in portancia hi troban dificultats per sa execució y que lo dúptém vencerá gloriosament la infantil del Sr. Bosch.

NOVETATS

Cada obra nova que ha representat la célebre artista Sra. Mariani ha afirmat mes lo notable concepte que de son talent manifestarem la setmana passada.

Tant en *Francillon*, como en *Divorziamo* y *La Seconda-moglie* 'ns ha donat á demostrar que es una verdadera artista en tota la extensió de la paraula.

Diumenje 'ns representá la tan coneguda obra *La dama de las camelias* que per haber sigut representada per las mes grans eminencias dramáticas, era un pas atrevidissim ja que 'n podia sortir perjudicada, majorment en nostre publich que tan aficionat es á las comparacions. De son resultat pot quedarne satisfeta ja que 'n surti victoriosa, de manera tal que en las principa's escenas res te que envenjar á las artistas que l' han precedit en nostres teatros.

En honor á la vritat, si bé en algunas escenas trobarem que carregá poch la nota dramática, com per exemple la escena ab lo pare de Armando, en cambi en la escena següent ó siga en la del despido ab son ayment estigné tan colossal: l demostrar l' apassionament que li portava, que tot elogi que fessim en honor á tan brava artista sería poch. La ovació que lo publich li tributá, correspongué á son intrinsech mérit.

La escena de la mort, també l' executá ab verdadera maestria, y apartantse per compert de la que 'ns havian representat las celebradas actrius, Marini, Pezzana y Duse. En ella demostrá que pot ostentar los galardons que li corresponen de eminencia, no necessita copiar ningú, sino que ab son clar talent se basta.

Com la justa fama que ha lograt, s' ha anat estenent, de dia en dia ha sigut mes nombrosa la concurrencia que ha asistit á las representacions donadas, de manera que dimars passat ab la 3.ª representació de *Zará* hi hagué un leno complert logrant ab son desempeñyo una justa ovació tant la Sra. Mariani que de la protagonista ne fá una creació con los Srs. Paladini, y Zampieri, per l' acert ab que desempeñyan los personatjes de Cascard y Alberto respectivament.

UN CÓMICH RETIRAT.

Litografia Barcelonesa

S. Ramon, 6
BARCELONA

DOS GEGANTS Y UN GABEZUDO

Entre la gegantina figura del *Conde de las Atmetllas* y las fibladas d' un *Sol 'abrusador*, aquesta vegada la minoría republicana s' ha quedat "con un niño chiquitin que se llama Nicolás."

Campanadas

Aquest any la commemoració de la mort de Clavé ha revestit excepcional importància. Los propagadors de la gran obra del geni català, han celebrat lo XXV aniversari de sa perdua, ab dugas festes, á quina mes atractiva é important. Aném á ressenyarlas per ordre de fetxas ja qu' á totes dugas, fórem galantment invitats.

Lo dissapte dia 25 del mes passat, l' *Associació de 'ls Coros de Clavé* reuni en lo Teatro Principal una numerosa y lluhida concurrencia. Lo colisen estava completament ple. Lo programa era nutridissim y 'ls executants es cullits. Una massa coral de 500 veus, acompanyada de la Banda municipal, cantá la *Gratitut*, *De bon matí*, *Salut als cantors*, *Lo Pom de Flors*, *La Marsellesa*, y *La Maquinista*. Ademés un improvisat coro de nens, estrená la bonica cansoneta *A Clavé de Novi*, que meresqué molts aplausos.

De 'ls artistes, devém citar en primer terme á la eminent diva Josefina Huguet, que cantá *Il Baccio* y á prech del públich lluhí sa pasmosa agilitat de garganta en tres pessas mes, aplaudidissimas totes, pero en especial *L' anyorament*. Lo celebrat tenor Sr. Feliu de Constantí, cantá l' aria de *I Pagliacci* y lo *Cuento d' una Princeseta*, sent també molt celebrat. Mereix ademés menció especial, l' estreno d' una sinfonia del Mestre Sadurní titulada *La Rondalla de l' Avia* que proporcioná una ovació á son autor.

En la part literaria 's llegiren duas poesias de Clavé, l' una pe 'l reputat actor Sr. Goula y l' altra per nostra estimada colaboradora D.ª Dolors Riera Batlle, qui sustituhí repentinament á la eminent actriu Carlota de Mena; abduas composicions foren molt ben llegidas, mereixent molts aplausos.

Finalisá la festa ab la loa dramática *Sempreviva* original de nostre colaborador Sr. Benages, perfectament executada per las germanas Srtas. Morera, y lo corista Sr. Plana.

En resúm; una festa eminentment popular, un ple de 'ls que forman historia y un nou llorer per l' *Associació de 'ls Coros de Clavé*.

*
* *

La filla directa del Mestre; la reputadíssima y popular *Euterpe*, també llensá la casa per la finestra lo diumenje 26, en son nou local del carrer de Tallers.

La espayosa sala de concerts estava plena de gom á gom y las demés dependencias de la casa, sobreixian de gentada ávida d' escoltar ab anhel á quants li parlessin del p'orat Mestre fundador.

Després d' un ben escrit discurs del president Sr. Morondo, en lo final del que va fer ressaltar la constant y valiosa cooperació prestada á l' *Euterpe* per son soci honorari lo distingit autor dramátich D. Eduart Vidal y Valenciàno quin enterro va efectuar-se aquell mateix dia, lo coro cantá baix la batuta del Mestre Sadurní algunas de las millors pessas del seu extens repertori ab aquella afinació y pulcritud que han fet populars sos concerts matinals. Recordém entre otras, *Las Flors de Maig*, *De bon matí* y *Lo Pom de flors*. La part musical fou molt notab'e, distingints'hi especialment, las Srtas. Almasquè, Payé y Fernández aixis com los Srs. Coral, Gutierrez, Costafreda, Ferrer y Ramón. En la part literaria recordém un excelent treball del conegut autor dramátich Don Conrat Roure, llegit per ell mateix y versos y prosa de Clavé, Vidal y Valenciàno, Sanpons, Roure y Tolrá, llegits pe 'ls Srs. Ba'il, Sales, Calvet, Rin, Costafreda y nena Calvet, que foren tots molt aplaudits.

En una paraula, la *Euterpe* organisá pera honrar la memoria de son genial fundador una vetllada de la que sempre 'n guardarém grat recort y en la mida de sas forsas 's mos rá com l' *Associació de 'ls Coros* filla agrahida del geni que enaltint la música popular catalana, va coronarse de inmarcessible llorer.

Actes d' aquesta naturalesa honran á las colectivitats que 'ls executan y desde aqui tributém un calurós aplauso á la *Euterpe* y un' altre á l' *Associació* remerciantlos' hi de pas, sas deferencias en vers *La Tomasa*.

* *

Lo Sr. Capdepon va presentar al Congrés dos projectes de reglamentació respectivament del treball de las donas y de 'ls noys.

Té per objecte un d' ells, 'l lograr que las donas pogan compartir, per medi de la disminució d' horas, los treballs del taller ó fàbrica ab los quefers de la casa; y l' altre, proporcionar la deguda instrucció y 'l desarrollo indispensable, als noys, avants de subjectarlos á un treball fatigós.

Diuben que 'l Sr. Capdepon no ha sigut mes qu' un plagiar; que 'ls seus projectes son copia d' altres proposats y aprobats en temps de la República; pero en aquet cas especlal lo plagi no te importancia.

Lo verdader pare de la criatura, será qui fassi cumplir tan sanas prescripcions.

* *

Tornantse á parlar, com se parla, de procedir á la revisió del nuvoíós procés de Montjuich y de posar en llibertat á varios individuos que permaneixen encare presos en virtut del mateix, considerém important una fulla qu' ha circulat profusament, D. Frederich Urales, gerent de la publicació quinzenal madrilenya, que porta per títul «La Revista Blanca».

Doném importancia á dita fulla y recomeném sa lectura als amants d' esbrinar la vritat, porque en la mateixa vé á indicarse que 'ls autors del crim del carrer dels Cambis Nous, no foren los que de tals fóren culpats pe 'l jutje seyyor Marzo.

En la impossibilitat de copiarla per enter, traduhim los dos sigüents párrafos de la esmentada fulla:

«La justicia escarnida, 'l respecte als sentiments humans, ferits de modo tan cruel á Montjuich, reclaman la llibertat dels desgraciats obrers que foren condemnats com autors y cómplices del crim de Cambis Nous, mentres autoritats dignas y gens sospitosas procuran averiguar als verdaders autors d' aquell vandállich fet.»

«No som nosaltres los cridats á descubrirlos, ni 'ns mou altre móvil que 'l de llibertar als innocents condemnats; pero ja que las circunstancias nos han colocat en una situació especial dintre d' aquet assumpto, oferim al jutje á quin cárrech corre la revisió del procés de Montjuich, documents que poden facilitar lo descubrimient dels verdaders culpables del crim del carrer de Cambis Nous»

Altres manifestacions no menos importants se fan en la fulla del Sr. Urales, pero en la impossibilitat, com ja havém dit de copiarla integrament, la posém á la disposició de tots los que desitjin passar per la Redacció pera enterarse de son contingut.

Sense sentar prejudicis, enteném que tots venim obligats á averiguar la vritat de lo ocorregut en un procés que tan ha donat que parlar.

* *

Los periodichs francesos donan compte d' un fet que demostra lo terribles que son las venjansas de las donas portadas pe 'l fibió de la gelosia.

Lo dibuixant Mr. Charles Dirant, feya molt temps que venia sostenint intimas relacions ab una preciosa modelo de divuyt abrius anomenada Berta Lebert, y la vida ana va esmunyintse per ells dos, alegre y riallera, tranquila y reposada, com mes no poden desitjar dos ánimas enamoradas.

Pero quan mes ras está 'l cel, 's presenta un núvol, que prenent proporcions, acaba per descarregar una tempestat.

Lo núvol del cel avants seré de Mr. Charles y la Berta; fou una encantadora vehina d' aquesta, anomenada Joana Gagney, presentada per la mateixa Berta al amorós dibuixant.

Mr. Charles que no deixava res per vert, aprofitant las ausencias de la Berta, pintava la c'gonya á la Joana, fins qu' un dia va caure aqueixa rendida á la forsa dels seus arguments.

Pero ¡oh Deu! quan mes enfeynada 's trobava la parella en prodigarse parauletas carinyosas, va apareixe la Berta, furiosa com la lleona que veu que li roban un cadell, empunyant un sabre de moro.

¡Crits d' esglay dels sorpresos!

Ell, tement un cop de sabre va fugir mes que depressa del taller, ahont se trobavan. La Joana va caure mitj morta de por sobre un sofá.

¿Vostés creuran que la Berta va rematar á la Joana?

No senyors; lo que va fer es obligar a á prestarli la seva cooperació pera cremar tots los dibuixos, totas las obras d' art, produhits per Mr. Charles durant lo llarch periodo de vint anys.

La broma va costar al artista prop de 100.000 franchs.

Pero la foguera va ser espantosa.

Tant, que al véurela Mr. Charles va donarse a's diables.

En lo taller de molts modernistas, una Berta hi faria un gran servey.

✱

Un capellá de Bobadilla, va fugarse fa a'guns dias ab una noya de la mateixa població, anomenada *Angeles*.

No es estrany, qu' un capellá siga amant dels *ángels*.

Lo raro seria que fugís ab lo dimoni

✱

Los yanquis atenentse á alló de «que el traidor no es menester siendo la traición pasada» volian treure als tagalos del mapa. Aquets no volguentse conformar en que 'ls *porchs* se 'ls hagin tornat trujas, pretenen expulsar als yanquis del territori.

Y aprofitant la ocasió, los mes grossos llops de la terra ja comonsan á seguir lo rastre.

¿De qui será al cap de va'l la tallada?

En aquet mon divertit
tingan ó no tingna drets,

sempre reben los *bolels*

lo mes débil y 'l petit,

y qui ha rebut; ¡bon profit!

✱

Ha sortit lo primer número d' una revista titulada «El Faro moderno».

Dit número imprés sobre inmillorable paper, conté profusió de lámimas á varios colors.

Desitjém á la nova revista una prosperitat sense limits.

✱

Há mort D. Eduart Vidal y Valenciano, expert autor dramátich, á qui correspon la gloria d' haver contribuít poderosament á la creació de la escena catalana.

Lo Sr. Vidal deixa escritas varias obras, entre las que recordém: Tal farás tal trobarás, L' ase de 'n Mora, A boca tancada... etc., etc.

En castella li coneixém també «El cuchillo de p'ata» y «El registro de la policia» obras que escrigué en colabració ab lo Sr. Roca y Roca, havent alcanstat la última un crescut número de representacions.

Feya ja a'guns anys que la politica ab son oripell havia robat á la escena 'l talent de D. Eduardo, pero així y tot lo nom d' aquet catalá, com á autor dramátich, queda ben arrelat.

¡Una llágrima pe'ls que s' en van!

✱

Dintre de pochos dias s' estrenará á Madrit la sarsuela dels Srs. Alfaro y Bretón «Ya se van los quintos, madre» la mateixa que 's feya passar per seva en Pinedo á Buenos Aires. *Folies Bergere*, sarsuela escrita per Jackson Veyan y posada en música pe 'l mtre. Nieto, també fou *afiliada* per D. Bonifac.

En aquet pas, quan en Pinedo torni á Amer'ca, produhirá tot lo repertori espanyol.

PENSAMENTS

Las donas que ja no son joves, al parlar d' fets passats 's descuydan las fetxas.

J. SAND.

Hi ha molts remeys pera curar la passió amorosa, pero cap de infalible.

LA ROCHEFOUCAULD.

SECCIÓ DE TELEGRAMAS

Del nostre servey... obligatori

GALLINER DEL SENAT.—Lo gall de las Almenas que 's creya que tenia uns esperons com ganivets, á la primera embestida del *gallito* Linares s' ha vist que careixia d' esperons, y que se li posava la carn de gallina. En vista d' aquet resultat desastrós, lo pais se proposa comprar unas barballeras per suscripció.

LA CURT.—La cantada del gall catalá Sol, que primer era esco tada ab indiferencia, ha arribat á produhir verdadera sensació. Aquet, gallsense particularisar, com lo de las Almenas, ha cantat la cartilla mil or que tota la viám del galliner.

Cantant tan afinit no es possible que quedi sol; sempre tindrà á son costat a's patriotas de debó.

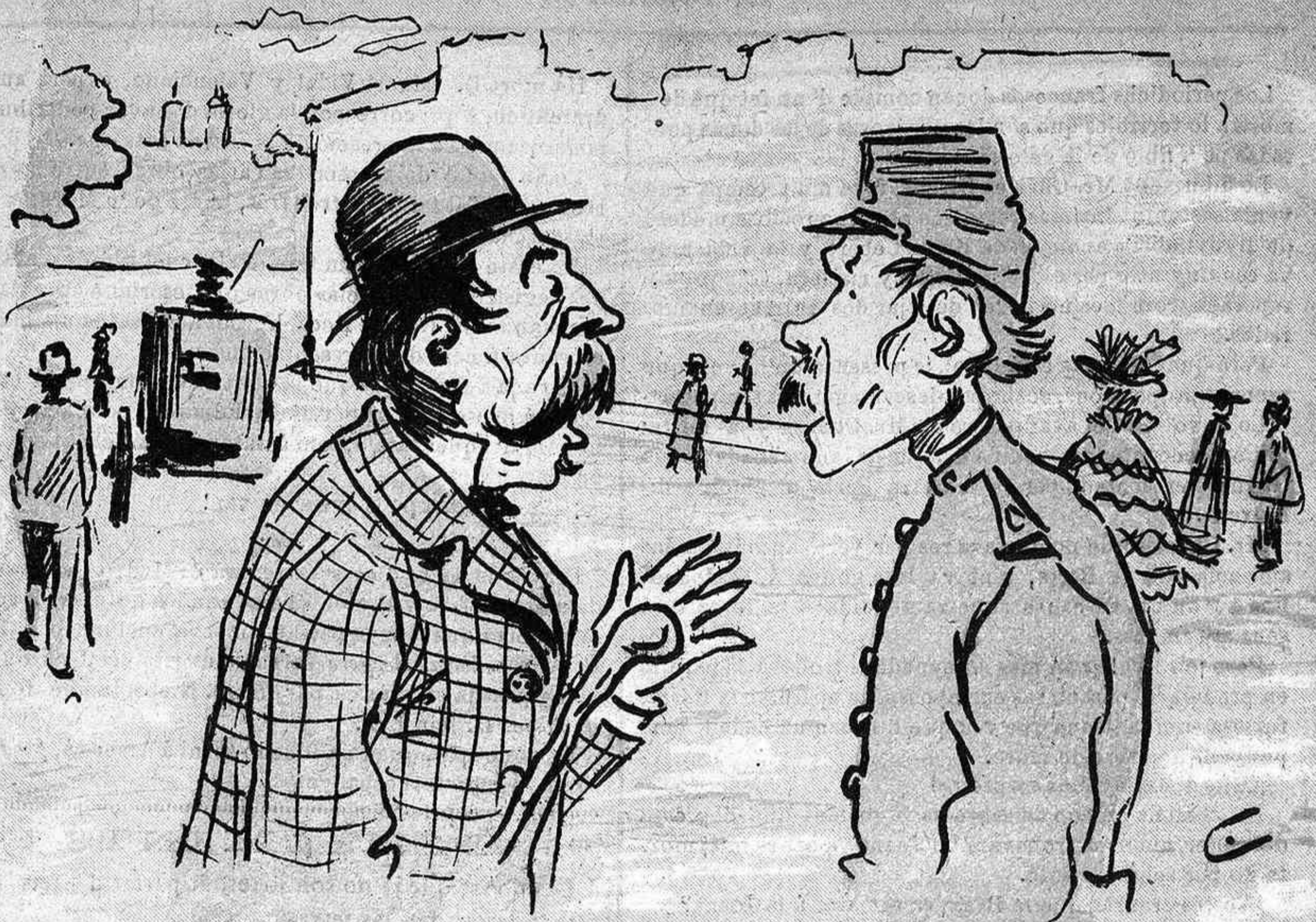
LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI
PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.. . . .	1'50 pesseta .
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranger, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »

Tota reclamació podra dirigirse á l' Administració y Redacció del periódich

6, SANT RAMON, 6.—BARCELONA

—¡Guardia m' han prés lo relotje!
 ¿Vol fé 'l favor de vení?...
 —¿Hasta que el mio me prengan
 yo no me muevo de aqui.

SECCIO DE TRENCA-CLOSCAS

GEROGLÍFICH

A B
 III
 S
 LO DIDOT
 TOT

PERET PANXETA.

TARJETA

Ana Real y Blat

LLORET

Formar ab aquestas lletas degu-
 dament combinadas lo titol d' un
 drama catalá.

Dos Formers y C.^a

LOGOGRIFO NUMERICH

- 123456789—Carrer de Barcelona.
 16776996—Poble catalá.
 8891256—Licor.
 967786—Poble catalá.
 67129— » »
 6827— » »
 929— » »
 46—Aliment.
 8—Vocal.
 56—Nota musical.
 486—Nom de dona.
 9859—Poble catalá.
 45616—Mineral.
 467276—Arbre fruyter.
 3258556—Territori espanyol.
 45612786—Carrer de Barcelona.
 4653276—Arbre americá.
 424816—Nom de dona (dimi.)
 46789—Capital Europea
 6986—Part del mon.
 764—Peix.
 48—Carrer de Barcelona.
 4—Consonant.
 38—Nota musical.
 965—Condiment.
 4656—Eyna de forné.
 46176—Nom de dona.
 652556—Poble catalá.
 4691276—Eyna de forné.
 12729216—Nom de dona (dimi.)

Uz ESTUDIANT RETIRAT.

ANÁGRAMA

Ahir vespre 'l senyor Tot
 va comprarne una Total
 y segons digué sa mare
 n' hi feren pagar un ral

P. SALÓN

SOLUCIONS

A LO INSERTAT AL NÚMERO 546.

Xarada.—Ta—na—si.
 Copa numérica.—Petroni'a.
 Logogrifo numèrich.—Freginals.
 Geroglífich.—Com mes casats mes
 marits.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

Preus de Suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pta ^s .
Cuba y Puerto Rico id.	2'50 »
Extranger id.	3'50 »
Número corrent.	0'10 »
» atrassat.	0'20 »

Lit. Barcelonesa de RAMÓN ESTANY
 —6, Sant Ramón, 6.—BARCELONA—